

Operacija varikoznih vena

Postavljena Vam je dijagnoza varikoznih (proširenih) vena nogu i preporučena Vam je operacija. Ovaj letak pojašnjava nešto više o operaciji varikoznih vena i daje odgovor na najčešće postavljana pitanja. Ako, nakon čitanja ovog letka, imate još neko pitanje ili nejasnoću, zapišite ih i raspravite na sljedećem pregledu.

Što su varikozne vene?

Varikozne vene su proširene i otečene vene, obično plave ili tamnoljubičaste boje. Mogu biti i kvrgave, izbočene ili izvijugane. Uglavnom se javljaju na nogama.

Neki ljudi s varikoznim venama mogu osjećati bol ili nelagodu.

Simptomi mogu biti:

- bol, osjećaj težine i nelagode u nogama
- otečena stopala ili gležnjevi
- osjećaj žarenja
- mišićni grčevi
- suha i tanka koža, svrbež

Ovi su simptomi obično izraženiji za topla vremena (ljeti) ili ako ste stajali dulje vrijeme. Mogu se smanjiti ako prohodate ili odmarate s povišenim nogama.

Zašto se pojavljuju varikozne vene?

Do razvoja varikoznih vena dolazi kada prestanu ispravno funkcionirati mali zalisci unutar vena. U zdravoj veni krv glatko teče prema srcu. Povratni tok krvi sprečava serija malih zalistaka koji se otvaraju i zatvaraju da bi propustili krv. Ako su zalisci oslabljeni ili oštećeni, krv može teći unatrag i skupljati se u veni te uzrokovati proširenje vene (varikozitet).

Neka stanja mogu povećati vjerojatnost razvoja varikoznih vena: trudnoća, prekomjerna tjelesna težina, dugotrajno stajanje, starost.

Varikozne vene su čest problem, zahvaćaju do 3 od 10 odraslih osoba, češće žene. Bilo koja vena u tijelu može postati varikozna, ali najčešće se pojavljuju na nogama, osobito na potkoljenicama, i to zbog toga što stajanje i hodanje stvara dodatni pritisak na vene nogu.

Postavljanje dijagnoze

Sama vidljivost proširenih vena na nogama ujedno je i dijagnoza varikoznih vena. Ako imate simptome povezane s varikoznim venama i potrebno Vam je liječenje, bit će potrebna još jedna pretraga: ultrazvučni pregled vena (color Doppler), kojim će se utvrditi stanje Vaših površnih i dubokih vena nogu.

Liječenje varikoznih vena

Za većinu ljudi varikozne vene ne predstavljaju ozbiljan zdravstveni problem. Mogu imati neugodan izgled, ali ne bi smjele zahvaćati cirkulaciju ili uzrokovati dugoročne zdravstvene poteškoće. Većina varikoznih vena ne zahtijeva liječenje.

Ako vam varikozne vene uzrokuju bolove, nelagodu ili komplikacije, mogu se liječiti na nekoliko načina, od kojih su najčešći:

- elastične čarape - posebno dizajnirane da poboljšaju cirkulaciju u nogama
- flebektomija - operativno uklanjanje zahvaćenih vena
- skleroterapija - uporaba pjene ili kemikalija da se zatvore zahvaćene vene.

Komplikacije varikoznih vena

Većina ljudi nema komplikacije, ali ako se razviju, obično nastaju nakon što već nekoliko godina imate proširene vene.

Neke moguće komplikacije: krvarenje, upala (tromboflebitis), promjene boje kože (crvenilo, smeđe pjege), pojava rane koja ne cijeli.

Prije nego dođete u bolnicu

Termin operacije unaprijed Vam je zakazan. Prije operacije potrebno je učiniti laboratorijske nalaze, pregled anesteziologa i, često, internista. Ukoliko iz nekog razloga morate otkazati operaciju, lijepo Vas molimo da nam to javite, barem dva dana ranije.

Molimo Vas da se otuširate ili okupate na dan dolaska u bolnicu.

Sa sobom ponesite svu medicinsku dokumentaciju vezanu uz operaciju varikoznih vena: zdravstvenu iskaznicu, uputnicu izabranog doktora za bolničko liječenje, nalaz kirurga, internista, anesteziologa, nalaze laboratorijskih pretraga, rendgensku snimku srca i pluća, nalaz ultrazvučnog pregleda vena (Dopplera).

Ponesite također i dokumentaciju vezanu uz druge bolesti, ako ih imate.

Molimo Vas da sa sobom donesete i lijekove koje uzimate kako bismo znali koje ćemo Vam lijekove davati tijekom Vašeg boravka u bolnici. Molimo Vas da donesete popis s nazivima lijekova, dozama i učestalošću kojom ih uzimate (ako imate poteškoća s popisom lijekova, zamolite Vašeg doktora obiteljske medicine za pomoć). Primjer tablice za popis lijekova imate na kraju letka.

Također navedite ako imate bilo kakvu alergiju, osobito na lijekove ili hranu.
Ponesite sa sobom ono što Vam je nužno za boravak u bolnici: odjeću, pribor za osobnu higijenu.

Prijam u bolnicu

Javite se u naznačeno vrijeme na *Odjel opće kirurgije* (I. kat). Vašu će dokumentaciju preuzeti glavna sestra odjela i dati Vam daljnje upute o smještaju u bolesničku sobu i dokumentaciji koju trebate ispuniti.

Prije operacije noga koja će biti operirana treba biti obrijana, kao i prepona, ako je predviđen rez u preponi. Brijanje noge učinit će odjelna sestra, obično ujutro na dan operacije. Ukoliko želite, možete, u dogovoru s osobljem, i sami obrijati nogu i preponu.

Dan operacije

Ujutro, na dan operacije, kirurg će voodootpornim flomasterom na Vašoj nozi nacrtati proširene vene koje će biti uklonjene. Odjelna sestra dat će Vam lijekove koji su potrebni prije operacije te će Vas odvesti na operativni zahvat.

Kako se izvodi operacija?

Operativni zahvat izvodi se u općoj ili regionalnoj anesteziji, o čemu ćete raspraviti s anesteziologom.

Operacija obično traje 1-2 sata, ovisno o veličini i proširenosti varikoznih vena.

Kirurg obično načini mali rez u preponi i ispod koljena. Glavna se površna vena podveže i ukloni. Kroz pojedinačne male rezove od 3-5 mm odstranjuju se pojedinačne proširene vene. Rez u preponi i ispod koljena obično se zatvara kirurškim šavovima, a mali rezovi na nozi zatvaraju se ljepljivim trakicama. Na kraju operacije rane se pokriju gazom te se postavi elastični zavoj na nogu od prstiju do prepone.

Nakon operativnog zahvata vraćate se u svoju bolesničku sobu. Ležat ćete s nogom u povišenu položaju. Dobit ćete upute o vježbama stopala koje trebate činiti dok ležite. Kada Vaše stanje dopusti, trebat ćete prošetati nekoliko koraka.

U slučaju bolova ili nelagode pozovite sestru koja će provjeriti Vaše stanje, stanje operirane noge te Vam dati propisane lijekove protiv bolova.

Ovisno o slučaju, drugi ili treći dan nakon operacije kirurg će previti rane te ponovno postaviti elastični zavoj koji treba nositi dan i noć, do skidanja šavova. Ako ste prije operacije nosili elastičnu medicinsku čarapu za vene, svakako je ponesite sa sobom jer postoji mogućnost da Vam se ona stavi na nogu umjesto elastičnog zavoja. Elastična čarapa nudi veći komfor jer jednakomjerno stižće nogu i nije sklona sklizanju kao zavoj.

Ako Vam je postavljen zavoj, prilikom previjanja ćete dobiti upute kako ga ponovno postaviti ako sklizne ili osjetite nelagodu.

Svrha postavljanja elastičnog zavoja ili čarape je da se poboljša protok krvi kroz duboke vene noge i smanji veličina modrica i otekline.

Nakon operacije

Potičemo Vas da hodate nakon operacije, više puta dnevno, manje udaljenosti. Ako osjetite nelagodu u nozi ili da Vas elastični zavoj previše stišće, prošetajte nekoliko koraka. Osjećate li i dalje da Vas zavoj previše stišće, skinite ga i ponovo stavite kako Vam je pokazano. Izbjegavajte stajanje na mjestu i sjedenje s prekrštenim nogama; kada ne hodate, držite noge na povišenom položaju te često učinite kružne pokrete u gležnju.

Nakon operacije ne biste se smjeli tuširati dok se ne skinu šavovi.

Bolovi

Postoje velike razlike među ljudima u jačini boli koju imaju nakon operacije. Dok ste u bolnici, sestra će Vam dati lijekove protiv bolova. Kod kuće biste još nekoliko dana mogli trebati lijekove protiv bolova, ali to varira od osobe do osobe.

Kontrolni pregled

Kontrolni pregled će biti zakazan obično tjedan dana nakon operacije. Termin pregleda će pisati u otpusnom pismu i dobit ćete uputnicu za kontrolni pregled.

Na kontrolnom pregledu se skida elastični zavoj ili čarapa i gaza kojom su pokriveni rezovi. Ako su rane zacijelile, skidaju se i šavovi.

Neka Vas ne zabrinu opsežne modrice koje mogu biti vidljive. One su posljedica vađenja proširenih vena i, ovisno o izraženosti, može biti potrebno i nekoliko tjedana dok posve nestanu. Mjestimična otvrdnuća na mjestima modrica također su očekivana i radi se o većim potkožnim nakupinama krvi (hematomima) koji će postupno nestati. Ovisno o veličini, može biti potrebno i 3-4 mjeseca dok otvrdnuća nestanu.

Nakon skidanja šavova ponovno se postavlja elastična čarapa ili zavoj koje trebate dalje nositi samo danju u trajanju od nekoliko tjedana, ovisno o slučaju. Tuširanje je sada dopušteno.

Polako biste se trebali vraćati uobičajenim aktivnostima, u početku treba izbjegavati dugotrajno sjedenje, stajanje i težak fizički rad. Tijekom prvog mjeseca nemojte letjeti zrakoplovom.

Hoće li mi se vratiti varikozne vene?

Nekim se ljudima ponovno pojave varikozne vene, ali to nije često nakon temeljite operacije (vjerojatnost je 10% nakon 10 godina). Obično nije moguće operacijom ukloniti baš svaku proširenu venu. Ponekad se jave nove varikozne vene ili vene koje za vrijeme operacije nisu bile primijećene kasnije postanu izraženije. Ako se varikozne vene ponovno pojave, mogu se opet liječiti. Možete ih pokušati izbjeći redovitim vježbanjem i izbjegavanjem prekomjerne tjelesne težine.

Prednosti operacije

Operacija bi trebala riješiti osjećaj težine i bolove u nogama kao i ukloniti većinu izraženih proširenih vena i tako poboljšati izgled noge. Stupanj poboljšanja ovisi i o tome koliko je Vaša bolest vena dugo trajala i bila uznapredovala. Operacijom se ne mogu ukloniti male mrežaste vene, "proširene kapilare".

Komplikacije

Kao i kod svake operacije, postoji rizik od komplikacija u vezi s operacijom i anestezijom. Međutim, rizik je vrlo mali.

Krvarenje koje nastaje poslije operacije je uglavnom zanemarivo i može se zaustaviti pritiskom.

Postoji mali rizik infekcije rane. Rizik ozljede malih živaca koji daju kožni osjet je 10% budući da ovi vrlo tanki živci mogu biti oštećeni tijekom uklanjanja proširenih vena. To može uzrokovati osjećaj trnjenja malog područja kože, osobito oko gležnja. Često zahvaćeno područje s vremenom biva sve manje.

Ozljeda većih arterija, vena i živaca iznimno je rijetka, o čemu se vodi posebna briga.

Duboka venska tromboza može nastati nakon bilo koje operacije, a vrlo je rijetka nakon operacije varikoznih vena (manje od 1%). Njeno se nastajanje sprječava injekcijom heparina prije operacije, kao i nošenjem elastičnog zavoja ili čarape nakon operacije.

Ako osjetite izrazitu nelagodu, bolove ili kakve druge simptome vezanu uz operaciju, odmah kontaktirajte nadležnu hitnu medicinsku službu.

Iako činimo sve napore da informacije sadržane u ovom letku budu točne, one ne mogu biti zamjena za medicinski savjet ili liječenje. Stoga svakako preporučamo konzultaciju s Vašim liječnikom. Namjera je ovog letka potpora pacijentu, a ne davanje osobnih medicinskih savjeta.

Ako imate kakvo pitanje ili nejasnoću, možete ih raspraviti prilikom sljedeće posjete ili nazvati nas na telefon, radnim danom, od 8 do 14 sati.

Opća županijska bolnica Požega

Odjel opće kirurgije

Telefon: 034-254-405

Ime i prezime: _____ Datum rođenja: _____

LIJEKOVI					
1	Naziv		5	Naziv	
	Doza:	Koliko često (npr. 2x dnevno)		Doza	Koliko često
2	Naziv		6	Naziv	
	Doza	Koliko često		Doza	Koliko često
3	Naziv		7	Naziv	
	Doza	Koliko često		Doza	Koliko često
4	Naziv		8	Naziv	
	Doza	Koliko često		Doza	Koliko često

ALERGIJE:

Nemam poznatih alergija

Imam alergiju na: 1. _____
2. _____